

В РОБІТНИЧО - ФАРМЕРСЬКІЙ КНИГАРНІ.

(Вражіння.)

М. СМІТ.

Кількох робітників згуртували біля грамофона та прислухувалися хором "Вічний Революціонер".

— А скільки за цей рекорд невмируючого "Вічного Революціонера"?

— Лише 75 ц.

— Досить тано. А є у вас "Інтернаціонал"?

— Є.

— Слова і музика?

— Лише музика.

— А скільки?

— Це великий рекорд, \$1.25.

— Маєте рекорди хору Кошиця?

— Є. В нашій книгарні найбільше і гарних рекордів.

В кількох хвилинах завідувачий товариш продав 10 ріжних рекордів. Новоприбулі змінили попередні й дальше перебирали та пробували рекорди то на одним, то другим грамофонах.

— Ви, товаришу, за чим заглядаєте?

Панаса Мирного, твори В. Винниченка та багато різних оповідань та повістей різних великих українських та світових письменників.

— Тимчасом запакуйте мені "Борислав сміється", Ів. Франка, "В бурянах", М. Ірчана, "Мати", М. Горького і "Боротьба", В. Винниченка. Перечитаю ці, то відтак куплю "Фата Моргана", М. Коцюбинського і інші.

— Мені дайте, товаришу, "Історію України".

— А котру ви бажаєте?

— Дайте мені найбільше зрозумілу.

— "Коротка Історія України", М. Яворського, це найприсутніша книжка для робітника, котрий бажає довідатися про життя та боротьбу українського трудового народу.

— Давайте "Коротку Історію України".

— Я ось оглядаю "Географію Української Соціалістичної Радянської України". Візьму її, вона коштує лише 60 ц., а з неї довідаюся, яка та наша Україна завсика, яка багата, які вона має ріки, гори і інше. Запакуйте.

— Що ви, товаришу, бажаєте?

— Прощу мені дати брошуру "Наука про здоров'я".

День 22. березня 1929 року є днем Десятих Років "Українських Робітничих Вістей". Ми з гордістю відзначаємо той факт, що "Українські Робітничі Вісті" є однією українською газетою у цілій світі, що через 10 років непохитно йшла по шляху комунізму, що через 10 років без ніяких вагань і застережень бороняла пролетарську революцію й радянську владу в першій робітничо-селянській державі — нинішній Радянській Союзі.

"Українські Робітничі Вісті" завжди пам'ятали за тих українських робітників і селян, що томилися під окупацією шквельської Польщі, бовської Румунії та "демократичної" Чехословаччини.

"Українські Робітничі Вісті" були тим керівником і учителем, що завдяки їм повстали великі масові організації українських робітників і фермерів — ТУРФДМ і Робітничо-Запомогове Товариство.

Д. ЛОБАП.

— За мандолиною. Чи є у вас мандолини?

— Всякі інструменти продаємо. Ось вибійрайте з нашого каталога.

Кількох товаришів розглядали ріжного рода інструменти в каталогові. Задзвонив телефон. Книгарщик побіг в другу кімнату відповідати.

— Гало! Так, так, це Інформаційно - Фінансове Бюро. Є. Посилаємо гроші і спродаємо шифарти. Можете заходити, коли лише бажаєте. Чи гарантуємо? Мається розуміти. Так. Добре, добре. "Гуд бай!"

— А це куди такі пакунки?

— Це замовлення з провінцій.

— Драматичні книжки є?

— Всякі. Драматичні, наукові, історичні, теоретичні, оповідання, повісті і інші. До нас зараз прибуло багато ріжних наукових книжок з Радянської України і попит з провінції за цими науковими книжками великий.

— А ви, товаришу, вже вибрали собі яку книжку?

— Я дуже люблю читати повісті та оповідання й не знаю, що найкраще купити.

— Купіть собі, товаришу, "Борислав сміється", Івана Франка. О, то надзвичайно цікава книжка, — додав один з "костюмерів". — Це найсильніший твір в українській літературі. Або "Захар Беркут", "Перехрестні стежки" також Івана Франка. Я впевнюю вас, що будете вдоволені.

— А Ірчанові твори ви читали? — спитав хтось з гурту.

— Також цікаві та захоплюючі.

— А будьте ласка покажіть.

— Ось "В бурянах", "Карпатська ніч", "Проти смерті" і інші. Ось "Залізна п'ята" Джека Лондона, ось "Мати" Максима Горького, "Нетри" Аптона Сінклера, твори Тараса Шевченка, Лесі Українки, Кіроленка, Нечуя Левицького,

брошуру "Жінка й організація".

— Що вам?

— Будте так добрі та за телефонуйте до Робітничо-Фармерської Кооперативи, щоб мені ще сьогодні привезли один тон "Дромгелер" вугал, бо завтра неділя, а у нас ніяких грошей. Гроші заплачу, як привезуть.

Товариш пішов до сусідньої кімнати телефонувати.

Наблизилася п'ята година вечером і в книгарні ставало рідше.

— Що ви хотіли, товаришу?

— Хочу вислати \$100,00 до Галичини.

— Добре. Зараз зайдемо до "Фінансового Бюро" і я вас залагаю.

— Але я хочу зложити кадендійські, а там, щобі відобразили американські долари.

— Ми переробляємо з канадійських доларів на американські! Все зробимо, що собі бажаєте.

— А що вам, товаришу?

— Я з провінції і бажаю дістати деяких драматичних творів.

— Ось "Тарас Бульба", "Козак Голота", "Чия дитина", "Кармелюк" і багато інших драм та комедій, які надаються до вистави на найменших сценах.

— Тимчасом дайте мені три примірники, "Тарас Бульба", "Чия дитина" і "Кармелюк". Дайте мені каталог і коли нам буде треба більше яких книжок, то ми вишлемо замовлення. Це для товариства.

— Добре. Ось вам каталог. Як будете висилати замовлення на книжки, то гроші висилайте через "моней-ордер", або в реєстрованим листі. Пишіть назви книжок виразно і виразно адресуйте так, як ось тут на цім каталогові:

Workers and Farmers Book Store, 550 Selkirk Ave., Winnipeg, Man. M. Smit.

Товариші робкори і дописувачі -- власними силами творить масову робітничу пресу!

Робкори й дописувачі! Будте посередниками й зв'язковими між своєю газетою й працюючими своїх місцевостей!

Послухайте, що Ленін казав:

"Слід уважати за непорозуміння, ніби-то самі літератори, і тільки літератори (у фаховому розумінню) здатні успішно працювати у органі; навпаки, орган буде живий і життєздатний тільки тоді, коли на п'ять керівних, що постійно дописують, літераторів припадатиме п'ятсот і п'ять тисяч робітників — нелітераторів".

Робкори вибрані і робкори добровільні, пишть до своєї газети:

про умовини праці у фабриках, лісах, юпальнях, на залізницях, на фармах; про те, що діється у вашій місцевості, організації, не закриваючи ні злих ні добрих боків;

про те, що роблять вороги й приятелі, що вони зробили, чому і як, або що думають робити!

Пишіть правду про товариша й про ворога, про цінаві для загалу справи; не пишть до своєї газети сдлетень, погослів, не зводять на її сторінках особистих порухунів;

робить свою газету зеркалом суспільного життя, в якому кожний себе пізнав би; не зневірїється першими невдачами, не наслідуйте другого, — як умісте, так пишть, але своє власне.

Написане — ще раз перечитайте, перевірте, виправте, або й ще раз переписіть і тоді засилайте до газети!

Робкори і дописувачі, вибрані й добровільні! Не відкладайте на завтра того, що маєте цікавого, але тани зараз напишіть, то зробите подвійну користь і для газети й для справи, про яку писатимете!

Кожний робкор, чи вибраний організацією, чи самим собою — раз він постановив дописувати до своєї газети, повинен бути:

Інформатором — повідомляючи газету, а через газету всіх її читачів, де, коли і що сталося.

Агітатором — будуючи свою інформацію так, щоб вона мала агітаційне значіння на користь робітничій справі.

Організатором — подаючи до газети свій матеріал так, щоб він мав теоретичні і практичні зв'язки з боку організаційного.

Керівником — вкладаючи в кожному описану в газеті подію такий зміст, що він давав би вказівки, як в даному випадку слід поступати.

Виховувач — будуючи кожний допис так, щоб у нему була виховавча думка, щоб кожний читач виніс з него явсь науку.

Нас запитують: який робкор має першество в "Укр. Роб. Вістях" — вибраний організацією, чи добровільний? Ми відпадаємо: той, що пише.

ДЕСЯТЬ ЛІТ ІСНУВАННЯ "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ".

Яка радість! Сьогодні, 22. березня 1929 р. ми, українські робітники і фермери Канади обходимо велике свято "Укр. Роб. Вістей". От перелімою чи перше число "Укр. Роб. Вістей". Велика і гарна газета. На першій сторінці поміщена інституція українських робітників і фермерів Укр. Роб. Дім. Далше в ній гарні новинки. Але одне не гарне і коле нас робітників, що цій нашій газеті було закривано на половини уста. В ній поміщений матеріал наполовину українською, а наполовину англійською мовою. Так хотіла влада, інакше не можна було вийти газеті на світ. Та одне важне і потішаюче, хоч матеріялу українською мовою мало, але за те дуже гарний. Ми в першому числі читаємо: "Радикальні провідники в Німеччині хваляться союзом з російськими Совітами", "Аліянті опустили Одесу", "Майже ціла Україна в руках більшовиків", "Заняли Київ і Житомир", "Українські Совітські війська заїняли Херсон", "Більшовицький наступ угрожає Одесі", "Правительство ген. Петлюри уступило в Винниці до Проскурова". І таких більше потішаючих новинок.

А далше у відозві до українських робітників відносно "Укр. Роб. Вістей" Вішнігєська Ремісничо-Робітничо Радя між іншим сказала так: "Ваш бій є нашим боем, ваша боротьба є нашою боротьбою, ваша перемога є нашою перемогою". А редакція писала в тому числі до українських робітників і фермерів: "Визміться всі відразу щиро за роботу і постарайтеся, аби до місяця наша часопись чіслала передплатників не на тисячі, але на десятки тисяч і покажіть світові та своїм ворогам свою свідомість і завзяття. До праці всі як один". І в дійсності ці ширі слова від редакції не пропали марно, а найбільш відгук - попертя в свідомого робітництва і фермерства.

"Укр. Роб. Вісті" наш дійсний учитель, дороговказ, Робітничий і фермерський тїш.

дося своєю однією робітничою газетою на канадійській землі. Доказом того, що українські працюючі цінили "Укр. Роб. Вістей". От перелімою чи перше число "Укр. Роб. Вістей". Велика і гарна газета. На першій сторінці поміщена інституція українських робітників і фермерів Укр. Роб. Дім. Далше в ній гарні новинки. Але одне не гарне і коле нас робітників, що цій нашій газеті було закривано на половини уста. В ній поміщений матеріал наполовину українською, а наполовину англійською мовою. Так хотіла влада, інакше не можна було вийти газеті на світ. Та одне важне і потішаюче, хоч матеріялу українською мовою мало, але за те дуже гарний. Ми в першому числі читаємо: "Радикальні провідники в Німеччині хваляться союзом з російськими Совітами", "Аліянті опустили Одесу", "Майже ціла Україна в руках більшовиків", "Заняли Київ і Житомир", "Українські Совітські війська заїняли Херсон", "Більшовицький наступ угрожає Одесі", "Правительство ген. Петлюри уступило в Винниці до Проскурова". І таких більше потішаючих новинок.

А далше у відозві до українських робітників відносно "Укр. Роб. Вістей" Вішнігєська Ремісничо-Робітничо Радя між іншим сказала так: "Ваш бій є нашим боем, ваша боротьба є нашою боротьбою, ваша перемога є нашою перемогою". А редакція писала в тому числі до українських робітників і фермерів: "Визміться всі відразу щиро за роботу і постарайтеся, аби до місяця наша часопись чіслала передплатників не на тисячі, але на десятки тисяч і покажіть світові та своїм ворогам свою свідомість і завзяття. До праці всі як один". І в дійсності ці ширі слова від редакції не пропали марно, а найбільш відгук - попертя в свідомого робітництва і фермерства.

"Укр. Роб. Вісті" наш дійсний учитель, дороговказ, Робітничий і фермерський тїш.

про які "У.Р.В." перестерігали працюючих, сповіновалося, тим більше здобували "У.Р.В." популярності, довіря та фінансового попертя серед працюючих.

Не можна не згадати і того, що "У.Р.В." були перші в Канаді, що організували (допомогу акцію голодувачим, потерпілим від посухи на Радянській Україні, а далше поміч політичним в'язням на Західній Україні і допомогли потерпілим від повені в Східній Галичині. Це все вказує, що "Укр. Роб. Вісті" за цілих десяти років свого існування стояли на сторожі працюючих, були їх боронцем і їхнім невідступним товаришем. Коли-б не "Укр. Роб. Вісті", ми сьогодні не мали би таких сильних організацій, як ТУРФДМ і його секції та так чисельного членством Робітничого Запомогового Товариства. Ми тепер маємо в найдальших закутках Канади свої робітничі організації. А здобути наших організацій великі.

Здійснення рішення Десятого З'їзду, що "У.Р.В." від дня свого десятирічного ювілею мають виходити побільшені, то є на шість сторін; ми, українські робітники шире ВІТАЄМО!

В десятиріччя існування "У.Р.В." ставали всі їх передплатниками. Докажм своїм ворогам, всім капіталістам і їхнім посліпакам, що ми є свідомо організована сила, що ми уміємо і є здатні творити свою класову культуру!

Прийміть мое найщиріше ювілейне пролетарське привітання для "Укр. Роб. Вістей", "Робітничі", "Фармерського Життя" і "Світу Молоді"!

Зокрема вітаю наш редакційний персонал! Хай же наша непохитна класова преса!

Ів. Ліліак, робкор.
Гемітон, Онт.

ДЕСЯТЬ РОКІВ НА ФРОНТІ ПРАЦІ Й БОРОТЬБИ.

"По піврічній тишині і замкнені робітничих часописів, і дуже зрадів, коли одержав перше число "Укр. Роб. Вістей"... М. Савчук".

"Посилаючи \$4,00 на дві передплати, бажаю, аби наша часопись находилась в хаті кожного українського робітника і фермера. Діставши до рук нашу робітничу часопись, аж легше стало, немов якийсь тятар зсунувся з серця робітника. А тятар той наліг на робітничі серця вже більше як сім місяців. І Вільямсон" ("Укр. Роб. Вісті" ч. 6 з 1919 р.)

Так вітали українські працюючі появу "Українських Робітничих Вістей" в 1919 р., з 7 місяців після заарештування "Робочого Народу".

22. березня 1919 р. вперше одізнались "Укр. Роб. Вісті". Одізнались саме в час, коли по всіх повоєнних фронтах червоним полум'ям палала революція. Революційний Жовтень пролетарської країни С.Р.С.Р. роспалив кордони імперіалістських держав. Збройно повстали спартаківці в Берліні, в Баварії й Угорщині створено радянські республіки, Китай охопив революційні бої, кричали українські працюючі Західної України в боях проти польських наїздників, зводив боротьбу пролетарят Радянського Союзу з погромниками білогвардійських армій і петлюрівщиною, воєнним кораблями скували бьодокадо Радянський Союз англо-французької імперіалісти.

А переможці антантські в Парижі складали Версальську угоду й шматували повоєнну Європу, розділяючи її поміж самих себе. Таким то був початок 1919 року.

І в тім то часі появилася "Українські Робітничі Вісті". В революції зродились "Укр. Роб. Вісті" й стали носієм визвольних боїв працюючих вже з першого дня. Кожна подія міжнародного політичного характеру, утиски й гнет працюючих по імперіалістських країнах, боротьба поневолеваних, наступ капіталу на фронт працюючих, фашистські погроми, білий терор, зрада й провокації — все те обговорювали "Укр. Роб. Вісті", інформуючи вірно і в час своїх читачів.

Від першого дня аж по сьогодні "Укр. Роб. Вісті" працювали в парі з всесвітнім визвольним робітничим рухом. Треба було організувати медичну допомогу Радянському Союзові в 1919 р. — "Укр. Роб. Вісті" започаткували акцію й повели її; треба було спішити на рятуюнок голодувачим в Радянському Союзі — "Укр. Роб. Вісті" вдарили на тривогу, визнаючи всіх працюючих до несення помічі виснаженим у боротьбі.

"Укр. Роб. Вісті" перші кинули клич "Хай живе робітничо-селянська галицька республіка в злуці з Радянською Україною й Совітською Росією!" — казали саме в той час, як Західну Україну зраджували напередки петлюрівці й петрушевичівці.

Широку протестційну кампанію організували "Укр. Роб. Вісті" проти білого кривавого терору грабницької Польщі, проти засуду Мельничука й товаришів польськими катами, проти замучування, мордування в'язнів по тюрмах на Західній Україні. Голосний протест й розсиповальну кампанію передали "Укр. Роб. Вісті" в той час, коли антантські переможці, Рада Амбасадорів злочинним актом віддали Східну Галичину княжачій Польщі. Помстилась природа за руйнівну лісову господарку польських наїздників й заляла повністю усі Прикарпатські землі Західної України, "Укр. Роб. Вісті" вдарили перші на сполох, організували ударну кампанію несення помічі потерпілим від повені.

Поруч з тим йшла розсиповальна політична акція, обговорювання подій дня й толкування класових питань. Отак "Укр. Роб. Вісті" від першого дня свого народження аж по сьогодні переживували політичні своїх читачів й мобілізували українських працюючих до боевого всесвітнього пролетарського фронту.

За час десятиріччя своєї невтомної праці "Укр. Роб. Вістей" встигли освідомити класово чималий кадр українських працюючих і встановити зв'язки з робітниками й фермерами у всіх верстатів праці найдальших закутки канадійських степів. Про це свідчать всі ділянки, що їх писали самі робітники й фермери на сторінках "Укр. Роб. Вістей". Ось вони:

НАСПІЛО ДОПИСІВ ЗА ЧАС ДЕСЯТИРІЧЧЯ "УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ".

Рік.	3 фронту праці.	Організаційно-освітній.	Політич. руху.	Дискусійні й ін. теми.	Разом.	3 поза Канади.
1919	36	22	11	82	151	12
1920	14	16	26	152	208	40
1921	15	55	27	122	219	8
1922	119	29	63	157	362	9
1923	94	113	57	134	398	23
1924	123	94	49	167	433	19
1925	138	197	46	189	570	28
1926	104	171	65	261	601	37
1927	217	411	98	183	909	21
1928	296	591	173	291	1,357	36
Разом	1,156	1,699	615	1,738	5,208	233

5,208 дописів від робкорів і неробкорів були поміщені на сторінках "У.Р.В." від 22. березня 1919 р. по сьогодні. Дописи ці вказують, як великі зв'язки були між газетою працюючих "У.Р.В.", а її читачами. Коли в першому році було всіх 157 дописів на сторінках "У.Р.В.", то в останньому році число дописів зросло в десять разів більше.

З тієї дописної таблиці ми бачимо, як з року в рік "У.Р.В." охоплювали усі ділянки життя працюючих що раз та ширше. Більшало число читачів, поможувалися і дописи. В першому році мали перевагу дискусійні дописи в "У.Р.В.", в останньому році рекордове число осягнули дописи з організаційно-освітньої ділянки. На політичні теми було дописів в 1919 р. всего 11, а вже в 1928 р. те число зросло в 17 разів більше, на 173 дописів. Те саме бачимо на дописах з фронту праці, визиску й безробіття. І тут число зросло майже в десятикратне.

Всі оті дописи — це зв'язкові поміж читачами і їхньою газетою. Вони є тим мірлом провагандистської праці "У.Р.В." серед великих шарів українського робітництва й фермерства. І саме оті мірло, дописний барометр вказує, що "Українські Робітничі Вісті" свою піонерську працю виконували на протгю 10 літ свого існування, що вони, як вожатий на революційному фронті, вміло й витримою вели кадри працюючих вперед.

П. Л.